

İspanyada dahili muharebeler Bütün şiddet ve dehşetle devam ediyor!

Okuma işleri ve köylerimiz

Köylüyü okutma ve aydınlatma yolunda alınması gereken tedbirleri henüz almış değiliz..

Okuma işleri denince hatıra ilk mektep gelir -biz mektep işlerimizi, daha şehirde ve kasabada yoluna koymuş, şehir ve kaeabalarımızın bu sahadaki ihtiyaçlarını gereği gibi karşılayabilmemiş değiliz. Şehirde okuma çağ ve mecburiyetinde bulunan çocukların sayısı, okuyanlardan çoktur. Vaziyet, vilâyet merkezinde böyle olunca, kazalarda, kasa balarda daha ziyade böyledir...

Bu durum, her bakımdan olduğu gibi, bilhassa devrim ve devrim eğitimi bakımından hiç iyi değildir. Şehir ve kasabalarda yetişen ve yarınki inkılâp ve Cümhuriyet neslini teşkil edecek olan çocuklarımızın yarısını okutamazsak büyük yarısına endişesiz bakamayız...

Okuma ihtiyacı, hiç şüphe yok ki, köylerde daha çok böyledir., fakat malum olduğu üzere de çoklarında bütbütün mülmeldir. Mektebi ve muallimi olmayan köylerimiz, itiraf etmeliyiz ki, olduğu gibi durmakta ve biz onlarla hiç meşgul olmamaktayız. İyi ama, bu duruş ve bu gidişin sonu neye ve nereye varacak, hepsi birden uyuyan, hepsi birden karanlıkta kalan bu köy yığınlarını, birden aydınlatacak ve birden aydınlatmak imkân ve fırsatları nasıl ve nerden bulacağız!

Bu işler, bugün para istiyen işlerdence, yarın para istiyen işler ara ve sırasından çıkacak değildir. Bugün, para yok, diyerek düşünmek istemediğimiz ve üstünden atlayıp geçtiğimiz bu büyük yarının büyük işi için üç sene sonra, beş sene sonra da yine böyle mi diyecek, ve her gelen seneyi, köye hiçbir şey vermeden, böyle mi arkamıza atıp gideceğiz?

Hayır, ne o duruş normal bir duruştur, ne de bizim bu gidişimi! bütün köylerin kültürel sahadaki ihtiyaçlarının çokluğunu görerek, paramız yoktur diyerek yerimizde de sayamayız!

Bekir Sükûti Kulaksızoğlu

Ankara 26 İspanyada dahili muharebe bütün şiddetle devam eylemektedir. Hükümet kıtaatı Seragosa istikametinde ilerlemektedir. Hükümet tayyareleri büyük faaliyet göstermektedir. Majorck adasındaki deniz ve hava üstleri bombardıman edilmiş ve asi kuvvetlere ait 3 tayyare tahrip edilmiştir.

Rus tethişçileri kurşuna dizildiler!

Ankara 26 — Sovyet Rusyada hiyaneti vataniye ile itham edilerek idama mahkûm edilmiş olan tethişçiler dün sabah kurşuna dizilmişlerdir.

Almanya askerlik müddetini yeniden artırdı. Fransa ve İngiltere de tefsirler!

Ankara 26 — Almanyanın askerlik müddeti iki seneye çıkarması İngiliz, Fransız mahafilinde muhtelif surette tefsir edilmektedir.

Filistin vaziyetinde vehamet var!

Ankara 26 — Filistindeki vaziyet vehametini muhafaza etmekte olduğundan İngiliz kuvvetleri yeniden takviye edilmiştir.

DİL KURULTAYINDA

Atatürk yanında İsmet İnönü olduğu halde kurultay görüşmelerini büyük bir alâka ile takip buyuruyorlar..

Ankara 27 - Üçüncü dil kurultayı encümenleri dün öğleden önce yaptıkları toplantılarda muhtelif mevzular üzerinde görüşmelerde bulunmuşlardır. Bu komisyonların en başta geleni dil teorisi ve dil karşılaştırmaları komisyonudur ki buna kurultaya iştirak eden bütün yabancı dil alimlerinde dahil bulunmakta idi. Komisyon bu iki toplantısında Cevad Emre muhtelif diller arasında etimolojik yakınlıkları gösteren güneş dil teorisine dayanan tezini anlatmıştır. Kurultay saat 14 de de hedeti umumiyeye halinde toplanmıştır. Başkanlık yerinde kurultay Asbaş başkanlığına seçilmiş olan PR, Bayan Afet hulunuyordu, Atatürk yanında İsmet İnönü

bulunduğu halde kurultayın bu ikinci toplantısı görüşmelerini büyük bir alâka ile takip etmekte idi dünki toplantıda ilk olarak söz alan Türk dili kurumu genel sekreteri İbrahim Necmi dimen dünya dilciliğinin kuruluşundanberi üzerinde kafa yorduğu bir büyük ve ana bilmeceyi anahatları olarak ileri sürülen ve Türkün yüksek bir buluşu olan güneş ve dil teorisinin dayandığı esasları izah eylemiş ve sözlerini bitirirken güneş dil teorisini buradaki yerli ve yabancı dilcilerin önüne koyuyor tenkitlerini ve muhafazalarını emniyetle bekliyoruz demıştır. İbrahim Necmiden sonra Ankara tarih ve coğrafya fakültesi talebelerinden ve cephe kılınçoğlu Ata kelimesinin dünyada yaşamış ve yaşamak

ta bulunmuş olan bütün dillerdeki müşterek manasına işaret eyleyerek bu kelimenin türk dilinin öğrenizmden doğmuş ve fonetik bakımından dil kanunlarına tabi olarak yaşamış asil bir kelime olduğunu isbat eden tezini izah eylemiştir. Kırklareli kültür direktörü Kemal Eminde iptidai dillerde talaffuzun harf esasına istinad etmediğini müşahade tedkiklerine istinaden anlatmıştır. Memleketin içinden ve dışından kurultaya başa rılar dileyen bir çok telgraflar gelmektedir bu arada italyan üniversiteler arası enstitüsünden kongre çalışmalarını selâmlayan ve muvaffakiyet temenni eden bir telgraf gelmiştir.

Emniyet Müdürümüz

Emniyet müdürümüz B. Mustafa Kırca'nın birinci U. Müfettişlik Emniyet müşavir muavinliğine ve vilâyetimiz Emniyet müdürlüğüne de Urfa Emniyet müdürü Bay Nureddinin tayin edildikleri haber alınmıştır.

Temiz ekmek istiyoruz . . .
Temiz ekmek, temiz fırında çıkar, hamur tekneleri içinde fareler dans eden fırınlarda değil!

Fırınların içindeki pisliği, hamur tekneleri içindeki fare rezaletlerini görenler, kırk yıl aç kalsalar, kabil değil bir lokma ekmek yi-

mezler... Fare yuvası olan fırınları farelerden korumak ve kurtarmak galiba bir vazife değildir. Eğer, vazife olsaydı, zaman za-

man ekmeklerin içinde fare pislikleri çıkmaz, halkın miydesini bulandırdıktan başka sıhhatini de yıkmazdı... Fare yuvası olan fırınları

farelerden korumak ve kurtarmak bir vazife ise, geri ne getirilsin diyor, ve temiz ekmek istiyoruz!

Her gün

Otomobillerin Soğuksu seferini Halkın menfaatine uygun şekline irca edelim...

İdare heyeti, bir buçuk ay evvel bir karar verdi : Soğuksuya giden otomobiller, Çifteçamlık, Kisarna yolunu takip edecek, dönüşlerin de Polita yolundan ineceklerdir. Halbuki bu ne gidiş oluyor ne de gelişi!

Çifteçamlık yolunda en yakın yere gidenler elli gün evvel 75 kuruşa giderken şimdi 150 kuruş vermek mecburiyetindedirler. Çünkü boşanan otomobil geri, dönmek yasak edildiği için ta Kisarna yolunu dolaşıp Soğuksuyun üst kısmına çıktık-tan sonra Polita yoluyla şehre döneceğinden boş arabanın bütün boşuna yaptığı bu masrafları çıkaracağı tabiidir. Aynı hal Polita yolunda en yakın yere gidecekler için de vakidir.

Karardan önce Soğuksu şöyle bir gezilerek bu iki yol arasındaki mesafenin bir saattan eksik olmadığı görüldüğü böyle bir karar verilmezdi şüphesiz.

Zararın neresinden dönlürse kârdır : Soğuksu seferlerini makûl şekline irca edelim.

Yeni yol

Siyasa

İspanya ihtilâli

İspanyada dul ve yetim kâinların sayısı daha şimdiden yüz bini geçmiştir. Bu rakam, ihtilâlin şiddet ve dehşeti hakkında bir fikir vermeğe kâfidir,

Bir milyon insan çarpışıyor! boğuşan bu bir milyon insan bir vatanın evlâdı, bir milletin efradıdır. Bu çarpışma, komünizmle faşist ve nazi çarpışmasıdır. Faşistliği akdeniz kıyılarına yaymak sevdasında olan İtalya, arkasında da Almanyayı görmekte, öte yanda Fransa dahi davanın aksine olmak üzere büyük gayretler göstermektedir. İspanya ihtilâli muvaffak olursa ihtilâl ateşinin Afrikaya sıçraması çok varittir. İtalya ile Almanyayı bunu bekliyorlar : Afrikada oynanacak oyunları, pay edilecek kazaları varmış. Fakat birbirleriyle değil, Fransa ve İngiltere ile!

Bu itibarla da İspanya ihtilâli, Avrupa sulhünü tehdit eden bir mahiyet arz etmektedir..

**

Bir atanma

Trebolu - Özel : Gireson finans kazanç sekreterlerinden değerli hemşerimiz Per-tevin ilçemizi özel sağış vâridat tahakkuk işyarlığına atandığını duyduk.

Bu genç ve değerli arkadaşın mesleğindeki ihtisas ve vukufiyetinden ötürü lâik olduğu yere verilmesine çok sevindik.

İlçemizde de başarılarını dileriz. E. Er.

BORSA

Fındık fiyatları

Fındık piyasaları hergün yükselmekte ve hareketle devam etmektedir. Bugün sabah borsasında hazır fındık içi fop Trabzon 55 buçuk kuruştan 15040 kilo kuru değirmenlik tumbul fındık 26 buçuk kuruştan 92000 kilo satılmıştır. Fazla talebe karşı arz nazlıdır. Limanımızdaki Alman bandralı vapura iki bin çuvaldan fazla fındık içi yükleneyeceği söylenmektedir.

İstanbuldan alınan telgraflarda borsada Eylül ve Teşrinievvel yüklemesi fop Gireson fındık içleri 55 kuruştan muamele görmekte ve Hamburg borsasında fındık içi Gireson 115 ve Levant "şark malları" 114 Rayş marka satılmıştır.

Türkiye İş Bankasından :

Bankamız elyevm bulunduğu binadan çıkarak 31 Ağustos Pazartesi gününden itibaren Balık pazarında (187) numaralı binaya taşınıp orada muamelâta devam edeceğini sayın halka bildirir. 1-3

Yedinci ders

SİYASAL PARTİLER

RECEP PEKER

Demokratlık insanlık hakları üzerinde sadakatle ve taassubla yürüyen ve ileri gitmek isteyen insanların yoludur. Bu insanların arasına kilise kokusu girince, demokrasinin ileri lemesine ve hatta hakiki rengini koruyarak yaşamasına imkân kalmaz. Bilhassa insan haklarında serbest olan yalunda radikalizme, lâgik inkişafı gitmenin yolları uzar. Klerikaller, demokrasinin radikalizme doğru gitmesine mani olmak için, nikâh, anane ve tahsil işlerinde din tesirini devam ettirmek için çalıştılar; hristiyan demokrat kombinasyonu bu çalışmanın eseri.

Radikal demokratlar

Klerikal cebhe kendi için de ve hristiyan demokrat kisvesine girerek ileri fikirleri durdurma teşebbüslerini alınca, insanlığın ilerileme hızını koruma teşebbüsleri belirdi; radikal demokrat tipi budur.

kilise, yukarıda söylediğimiz siyasal alanda mesafe almaya başlayınca, bu çalışmaya karşı koymak için radikal demokratlar yol aldılar. Radikal demokratların gidişlerinde bilhassa cumuriyetçilik ana esas kaydedilir.

Hristiyan sosyalistler

Hristiyan sosyalistlere geçiyoruz: Hristiyan sosyalistler, bilhassa orta Avrupa'nın siyasal teşkilatlanması bakımından üzerinde dikkatle durmaya ve tahlil yapmaya değer bir politika akışıdır. Hristiyan sosyalistleri mutalaadan önce hristiyanlıkla sosyalistliği, amaçları ve prensipleri ile yan yana göz önüne getirmek bile bu partilerin rengi hakkında fikir verebilir. Sosyalizm kendi umumi gi diğinde milliyet ve mülkiyet hakkı tanımayan, insanları sınıf kavgaları cebbelerine

Göze çarpan

Konferanslara da böyle koşsak!

Bir buçuk aydır Trabzonun her iki parkı akşamları, mahşerden birer numunedir. Akşam, yemekten önce ve yemekten sonra, halk bu iki bahçeye akın etmekte, en uzak mahallelerden dahi, çocuğu, genci, yaşlısı, erkeği, kadını, adeta koşar adım bu saz ve söz yerlerine taşınıp durmaktadır. Bu gece gidenler, yarın akşam daha önde yer tutmak için daha erken davranmak, daha sık nefes koşmak ve herkesten önce menzili maksude irişmek sevdası ve davasıyla Nihayet saat on bir oldu mu, dönüşler başlar, kondaktaki çocuktan ihtiyar nineye kadar, hepsi bu kafenin içindedir. Bu sinema şeridi bir saat böylece devam eder, gider...

Saza, şarkıya karşı gösterdiğimiz bu heyecanlı akınların binde birini ciddi ve faydalı mevzulara karşı gösterebilir miyiz, ne gezer! Konferans salon ve alanları bombastur. Demek ki, onları gereği gibi reklam yapmıyor ve duyuramıyoruz herkese...

K.O.

ayrıldıktan sonra sınıf dik atörlüğünü kurmak gayesini kovalayan bir cereyanıdır. Hristiyanlık ise, buna zıddır.

Hristiyanlık nasıl feodal devletlerle, msnarşilerle elele vermiş ise, gene hristiyan demokrat partileri, hristiyanlık ile demokratlığı birleşerek radikalliğe karşı tampon yapmak istemişse, kilise bu sefer de, bilhassa on dokuzuncu asrın içinde genişlemiş ve propagandasını ilerletmiş olan sosyalizmin içine girerek yeni bir durdurma ve ağırlaştırma tesiri yapmağa ve sınıf ihtilâlinin hızını kesici tetbirler almağa savaşmıştır.

Kilisenin sosyalizm teşkilâtı içinde nufuzunu müessir kılmak yolunda ilk köklü inisiyatifi alan, papa on üçüncü Leon'dur. Bu ad mutalaa ettiğimiz zemini aydınlatıcı bilgiler arasında hatırdta tutmaya değer. Kendi adı Yuvaşim Peçi olan Leon, 1877 den 1903 yılına kadar papalıkta kaldı.

Burada bir noktayı iki bakımdan gözlerinizin önüne sermek isterim; bu yıllar bir yandan sosyalizmin çok hızlandığı bir devre, öbür yandan da eksnomide liberalizmin genişlediği zamanlara rastlar. Papanın tesiri bu devirde istismarcı liberal kartellerin çok işine yaradı.

Sınıf ihtilâlinde, sosyalizmin kuvvetlenmesine saik olan sebepler arasında onun unsurlarını, bilhassa büyük şehirlerde ve üzünlerde işçi olan genc ve kuvvetli insanların babalarından hristiyanlık terbiyesi almışlardı ve hristiyanlığın vecdi içinde hayata atılıyorlardı. on üçüncü Leon, kendi fikirlerini bu tabaka arasında yaymak için sosyalizme karşı açıkta bir propaganda literatürü yaratmak yolunu tercih etmedi, işi pratik cebbeden eline aldı. Katoliklik ve hristiyanlık duygusuna bağlı insanların âdet, anane ve ilk tahsil neticesinde aldıkları din fikirlerini besleyici ve din telakkisine uyar bir yoldan yürüyüp

Radyo Haberleri

On senedir Fransızların elinde esir olan Cezayirli Abdülkerim kaçırılmış!

Bir habere göre Abdülkerim İspanya Cezayirinde ihtilâl çıkaracakmış!

Londra 25 8 - 36 " Deyli Kronik " gazetesinin bildirdiğine göre 10 seneden beri Fransızlar tarafından " Reunion " adasında esir vaziyetinde bulundurulmuş Cezayirli meşhur istiklâl mücahidi Abdülkerim kaçmıştır.

Fransız " Maten " gazetesine, Abdülkerimin kaçmış değil bir Fransız gemisi ile Cezayire gelmiş olduğunu bildirmektedir. İngiliz gazetesine Abdülkerimi Franko

İspanya ihtilâli dünyayı ateşe mi verecek yoksa ?!

Sevilla 25 - 8 - 36 asker partilerinin hava kuvvetleri Pazar günü Madrid de hükümetin tayyare meydanını muvaffakiyetle bombarduman etmiştir.

Tolosa'nın istirdadında general Frankonun askerleri kısmen Fransız emteası olan harp malzemesi istinam etmişlerdir. askerî hükümet büyük harpta Almanların Ruims kilisesine karşı ateş ettiklerini barbarlık sayarak bütün dünyayı velveleye vermiş olan Fransız hükümet partisi gazetelerinin bugün komünistlerin kilseleri yıkıp papasları sokak ortalarında öldürmelerine karşı hiç bir şey söylemediklerine karşı hayret etmektedir.

Madriddeki Portekiz sefi-

Yağmurdan mahsul hasara uğradı

Ankara 25 - Bu sene mahsulün çokluğundan Uşak köylüleri harmanları hala kaldıramamışlardır. Dün akşam yağın yağmurlar bir çok hasar yapmıştır.

Rusyada idam mahkûmları

Ankara 25 - Sovyet Rusya devlet ricaline karşı suikast teşebbüsüne maznun eşhas hakkındaki muhakeme bitmiş ve hepisi idama mahkûm edilmiştir. Hüküm tasdik edilir edilmez infaz edilecektir.

kıtalari arkasında Cezayirli İspanya ya ait olan aksamında bir ihtilâl hazırlamak niyetinde olduğunu tahmin etmektedir. Bu suretle Franko kıtalarına iltihak etmekte olan Cezayirli lerin daha fazla iltihaklarına mani olunacaktır.

Fransız müstemleke nazırı, Abdülkerimin geri getirilmiş olduğu hakkındaki rivayetleri kendi tarafından tektzip etmektedir.

ri bütün sefaret erkânı ile Madridi terk ederek Alikante'ye çekilmiştir.

Berlin 26 - 8 - 1936 Moskova'nın kirmızı orduyu şimdide kadar olduğu gibi Rusyanın muhafızı değil de artık dünyanın komünizm tarafından zabtedilmesi için bir vasıta olduğu mahiyetindeki tehdidkâr sözleri karşısında Almanya da Rusya, Fransa, Belçika, Polonya ve Çekoslovakya da olduğu gibi askerî hizmet müddetini iki seneye çıkarmıştır.

İngilterenin "Tayms" gazetesine Almanyanın bu suretle ordusunu kuvvetlendirmesini yahudiliğin dünya bolşevikliğine karşı yegâne çare olduğunu kayıtlı etmektedir.

Boluda yer sarsıntısı

Ankara 25 - Dün gece Boluda oldukça şiddetli bir yer sarsıntısı olmuştur. Hasar yoktur.

Yurddaş:

Hava hüvvetlerini artıran ulus HAVA TEHLİKESİni azaltır.

Türk Hava Kurumu

Ankara

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan :
Norbert Von Bischoff
Avusturyanın Ankara Elçiliği sabık müsteşar [17]

Türkçeye çeviren :
Burhan Belge

Batıdaki sosyal nizamın temel taşı olan çiftçi evi, üzerinde bir çiftçi neslinden sonra bir çiftçi neslinin doğduğu, bu yüklüğü ve öldüğü "Hof" (1) Anadolu'da mechuldur. Türk köylüsünün evi sağlamca bir çadırdan farksızdır. Bunu da köylü kendisi yapar. Biraz kerpiç, biraz kereste, biraz yontulmuş taş ve bir de babasının bu maksadla bir tarafa bir zamanlar dikmiş olduğu beş on kavak, ev tamamdır. Eğer babası herhangi bir sebep yüzünden bu balık vazifesini görmemiş ise, o zaman oğlu, çıplak Anadolu'da çok değerli bir şey olan keresteyi, ya ölen babasının evinden yahut nerede bulursa oradan tedarik eder. Onun bu kendiliyle yaptığı evde, sonuna kadar yaşayacağı da pek malum değildir. Pek muhtemeldir ki, bir yangın yahut bir yer deprentisi günün birinde sahibinden önce evi alıp götürsün. Bazen bir hastalık yüzünden bazen de yağmur sellerinin altında yahut dümdüz damın üzerinde biriken karın içeri sızması dolayısıyla, ev "tekinlik" ini kaybeder. Hemen tasasızca terk edilir ve birkaç hafta içinde, onun yanbaşında ve belki de ondaki malzeme kullanılmak şartıyla bir yenişi yapılır.

Böyle bir evin içi boşdur. Taban, dövmüş topraktır. Bir köşede, şilteler, yorganlar ve kelimler birbirinin üzerine yığılır. Akşam olunca, bunlar yere serilir ve üzerlerinde yatılır; bir başka köşede bakır tencereler ve testiler durur. Bunların yanındaki saç mangal, ocak nedir bilmiyen Türk köylü evinin çadırın bir istihalesi olduğunu gösteren en büyük delildir (2). Bunun içinde de ateş yakmak için, tiflemeğe veya rüzgâra ihtiyaç vardır. Mangal, bir alay duman ve zehirli gazlar neşreder. Bunun içindir ki yarıncıya kadar kapının önüne bırakılır. Davet ve bayram günlerinde, onun üzerinde bir şey kızartmak lazım geldiği zaman da böyle yapılır. Aksi takdirde odanın içi duman ve koku ile dolar. Görülüyor ki, Batı'nın bütün memleketlerinde her şeyin kökü ve başlangıcı olan ve temel taşı rolü oynayan ocak bile Anadolu'daki, "darül-fena" kaidesinden kendini kurtaramamıştır.

Daha zengince evlerde, batıdaki çiftçi evinin aile masasına tekabül eden değirmi bakır sını vardır. Daha zengin evlerde, o da adedi çoğalır; ev hattı iki kata çıkar. Fakat bütün bu odalar boşdur. Elbiseler, şilteler, yastıklar, yüklere konur. Bunların kapıları bazen işlenmiş miştir. Odalarında kenar-

larına yastıklar dizilmiş üzerlerine halılar örtülmüş sedirler vardır. Bu sedirlerin altı alelade tahtadır. İşte Anadolu'daki köylü evinin döşemesi bundan ibarettir. Bunlara nihayet, o da zengince köylü evlerinde, kullanılmıyan petrol lambaları ile aynaları ilâve edebilirsiniz.

Kasabadaki evler de böyledir. Kasabalı Türkler de, aileleriyle birlikte kendi evlerinde otururlar. Fakat, alafangalığa meyillileri yoksa onların da evleri köylününki gibi eşyasızdır. Bir demir karyola ile bir kaç sandalye, avrupalı konfor hükümüne geçer. Kasabalı Türk de, sanki kendi evinde, "ışarı ahire değin" oturur. Yan ın olup yahut başka sebepler çıkıp bir başka eve yahut bir başka kasabaya göç edesiye kadar.

Böyle bir şey oldumu, mevcut eşyadan bir iki denk yapılar ve bunlar bir arabaya yükletilerek yeni yuvaya gönderilir. Bütün hayat, bir göç silsilesinden ibarettir.

Türkler arasında, dört kuşak ötesindeki dedelerinin evini gösterebilecekler pek azdır. Eğer varsa, böyle bir şey, fevkalâde ve bir defaya mahsus şeraifin mehsulü demektir. Çünkü, sultanların evleri bile böyle bir tradisyona şahidlik edemez.

İstanbulda, bir alay sultan sarayı vardır. bunlardan birçoğunu da, ihtilâllerle yangınlar, ihmallerle halkın gazabı, silip süpürmüştür. Fakat Viyana'daki Habsburglar sarayı, fransız kralının Louvre'u, Romadaki Papaların Vatikan'ı ile mukayese edebileceğimiz Sultan saraylarından hiç bir eser bulamazsınız. Osmanlı hanedanına yük selişini, dünyaya hakim oluşunu ve inkırazını anlatan, bir cihan imparatorluğunun taşlara intikal etmiş tarihini temsil eden, asırların hayatını şekillendiren saraylara rashyamazsınız. On dokuzuncu ve yirminci yüzyıldaki padişahlar yalnız, dört ayrı sarayda yaşayıp hüküm sürmüşlerdir. Hem yaptıkları yazlık köşkleri hesaba katmamak şartıyla. Onlar bile her biri tek başına şu fani dünyaya kendi sarayını iştirak etmiş ve ölüm yahut ihtilâl gelip kendisini oradan kovmasını beklemiştir. Ya bunların Kaplısınlar mağarası, Saint-Denis mağarası, - Arkası var -

Halk Manileri

Bülbülün derdi güldür
Bu gönlüm sana kuldur
Gece gündüz ağlarım
Bir kere beni güldür.

Bahar gider yaz gelir
Ördek gelir kazar gelir
Benim ağımlarım
Sevdiğime saz gelir.

Bülbül uçar güllere
Düştüm kurbet illere
Sevdiğim tut sözümü
Düşmiyelim dillere.

Niçin beni aldadin
Ey siyah saçlı kadın
Unuttum du sormaya
Eminemiydi adın.

Saçlarını tararsın
Sen bana çok yararsın
Ölüyorum aşkımdan
Sonra beni ararsın.

Baba Salim Ögütçen

Yanıyoruz, Halk Yanıyor... Önünde deniz, yanibaşında eşsiz soğuksu çamlıkları olan bu şehir halkı böyle mi yanmalı ?

Yanıyoruz, halk yanıyor, deniz kıyısında olmamıza rağmen.. şehirle denizin küskünlüğüne kurban olup gidiyoruz. İç sokaklarda, ana caddelerde bu sıcak günlerde sabahdan akşama ve akşamdan sabaha kadar cayıp yanar ve havasızlıktan nefes alamaz gibi boğulup dururken, güzel denizin saf, temiz ve serin ruzgârını, bir türlü bu boğan ve boğulan şehre sokmak hatırıma gelmiyor.. Dünyanın

en güzel bir kıyısında olduğumuz halde, sahilde miyiz, çölde miyiz, bunu günün çok saatlarında ve hatta bütün saatlerinde bilmiyor ve anlamıyoruz!

Denizle şehrin küskünlüğüne giderecek çok fırsatlar vardı, bunlardan en küçük bir istifade bile temin edemedik. Edemedik değil, etmek istemedik ve etmedik!

Güzel soğuksu'nun eşsiz çamlıkları yanibaşımızda

olduğu halde, vasıtasızlık yüzünden oralara da gide miyor, onlardan da hiç mi hiç istifade edemiyoruz. Bir Otobüs teşkilâtı kurmak şöyle dursun, otomobil fiatlarını da durup dururken 100 kuruştan 150 kuruşa çıkardık!

Sıcak tatil günlerinde kimse şehirden dışarı çıkmıyor, her vasıtasızlık yüzünden ve Otomobil fiatlarının yüksekliğinden ve hiçbir kayıt ve şarta bağ-

lanmamasından ve bağlı olmayışından! Şehri havasızlıktan kurtaralım, denizle olan küskünlüğünü gidere lim, yazın sayfiye yapamıyan halka biraz hava ve sıhhat getirecek tedbir ve çareleri düşünelim.

Biraz kafamızı bu işler üzerinde gezdirmiş olsak, mutlaka yapılması lâzım gelen işleri bulur ve fiil sahasına çıkarırız. Buna inanalım. fakat bundan daha önce kendimize inanmış olmalıyız!

Sevmiştin bu gönlüm

EDEBİ BÜYÜK ROMAN

(59)

Yazan : DURMUŞ TÜRKMENÖĞLÜ

defa ziyaret etmeden buradan ayrılmazdı.

Baş üzüne düşmüş iri omuzları ağır bir futuru hayat ile çökmüş manuliyaların loş korusu içine daldı.

Kuşlar yine eskisi gibi cıvıldaşıyor.

Dalların içinden süzülen güneş ışıkları yaprakların alacalı renklerle boyanmış, manuliyaların ılık baygın kokularıyla ağırlaşmış olarak yere düşüyordu. Bu manuliyaların kokuları emelinin, aşkının kokularıydı. Sedat dakikadan dakikaya artan bir sarhoşlukla ağaçların arasına da dolaşıyor, bir rüya içinde gibi kendi kendine söyleniyordu :

- Onu kaybettim... Artık benim için hayat bitti... Bundan sonra ben mustarip bir ölüden başka birşey değilim...

Ah bu kadın kalpleri ! kaşkı belediye dairesinde kendini öldüreydim, bu vesile ile son bir defa daha aşkıma hatırlat mı ; olurdu... Yahud daha iyisi ikimizi de, uçumuzu de öldürmeliydik... Bu dakikada her şey bitmiş olurdu. Yıldız bir bir yabancının kollarına verme mek tesefisi içinde rahat rahat ebedi uykuya dalmış olurdu... Ne yapacağım yarabbi ! Ben bundan sonra ne yapacağım... Çalı, bir şeyden zevk almak imkân haricinde... Bu sefil hayatı bitinceye kadar ben kendimi ne ile avutacağım... bugün olayı eve döndüştü. Sokaktan otomobil, arabular gelip geçiyor, kapılar açılıp kapanıyor, açık pencerelerden kahkahalar la karışık çalgı sesleri geliyordu.

Sedat yorgunluktan ağlamak tan bitap düşmüş, Bahçenin en dip köşesinde bir ihtilamur ağacının kütüğüne oturmuştu. sarmaşıklar sık yapraklarla ağacın etrafını sarmış, orasını loş bir çadır haline getirmişti.

Genç adam artık hiç birşey işitmeyordu. İki saate yakın bir zaman bahçenin bir köşesinde unutulmuş bir taş heykel gibi sessiz ve hareketsiz oturdu.

* * *

Bu derin uykuya benzer dalgınlıktan hafif bir yaprak hışırtısıyla uyandı, titreyerek yerinden kalktı, pamaklarıyla sarmaşık yaprakları araladı. Manuliyaların yeşil gülüşü içinde Yılmazla Yıldız tanıştı. Genç kız zevcinin koluna dayanarak yürüyor, Yılmaz ona haraketli bir şeyler söylüyordu. Okadık dalmışlardı ki sarmaşık yapraklarının hışırdadığını fark etmediler, biraz ilerdeki tahta kanepanın üstüne yanyana oturdular.

Sedat onları arkadan görüyordu. Yılmaz genç kızın saçları ile oynuyor, başını başına yaklaşıyor, elini belinden geçirerek onu yavaş yavaş deriye ediyordu. Yıldız parasıra hafifçe mukayemet ediyor, belini kurtarmağa çalışıyordu.

Hatta kanepadan kalkmak için bir iki kerre hareket etti. Fakat Yılmaz bırakmadı, elini daha kuvvetle sardı, başını daha fazla yaklaştırdı.

Ne konuşdukları işidemiyor du, zaten işitse de anlayacak halde değildi. yalnız bu hararetli sözlerin genç kıza yavaş yavaş sarhoş ettiği görülüyordu. Okadar ki başı Yılmazın omuzuna düştü, uzun bir aşk buse ile öpüştüler...

Sedat Yıldızın bu aynı ağaçların aynı yeşil muattar gölgeleri içinde müebbed sevdâ vefâ yemini veren dudaklarından (ruhum, hayatım) kelimeleri nâ dokudugunu işitti.

Bütün kanı beynine hücum etmiş, gözleri yerinden fırlamıştı. Üzerlerine atılmak, ikisini de orada boğmak için dalların arasından fırladı. Fakat bahçe birdenbire zindan gibi sınırsız bir karanlık ve Sedat boğuk bir feryad ile ve bir taş hissizliğe yüz üstü yere yuvarlandı.

51

Aradan üç gün geçmiş, Sedat ta arasına bütün vücudunu sarsan ihtilâclar ve dış gırtlardan başka bir hayat nışanesi görülmemişti. Yalnız bir kaç defa (Yıldız) nı ismini telâffüz etmişti.

Düğün günü Sedatın birden bire hastalandığını haber alan Hüseyin ağa onu yukarı kattaki odasına nakletti, ihtiyar kadının ihtimamına tevdi etmişti.

Pençereler sınıksı kapanmıştı. Gözleri karanlığa alışmadan hastayı görmek mümkün değildi. Yüzünde birdamla kan kalmamıştı. Bembeyaz dudakları kuruyarak çatlamış, gözleri ölü gözleri gibi önmüşü. doktor odaya girdiği vakit Sedat yine ohalde yatıyordu, ihtiyar kadına :

- Hiç açılmadı mı ? diye sordu.

O cevap verdi :

- Dünkünden biraz farklı... Arasın kendine gelir gibi oluyor, (Yıldız nerede ?) diye soruyor.

Doktor Sedatın nabzını yokladı kalbini dinledi, sonra :

- Bugün Yılmazla müracaat ettim... Hastanın bir defa olsun Yılmaz beyin ailesini görmesine lüzum fenni usul olduğunu söyledim... Eyvâla razı olmadı... Fakat sonra kendinin de hazır bulunması şart ile kabul etti.

Bu esnada hafifçe kapıya vuruldu. Yıldızla Yılmaz gelmişlerdi. Doktor Sedatın başına dokundu :

- Sedat bey... Yıldız geldi dedi.

Sedat hareket etmiyordu.

Doktor onu ensesinden tutup başını hafifçe yadıktan kaldırdı :

- Yıldız tanııyor musun ?

Yıldız nefes almağa cesaret edemiyerek titreyor, bu korkunç bir surette sararmış çehreyi, çukura batmış hummalı gözleri, kurumuş dudakları görmez için gözlerini kapıyordu.

- Arkası var -

Radyo haberleri

Alman tayyaresi Afrikadaki İngiliz müstemlekelerinde

Almanların en yeni yoleu tayyarelerinden biri dün orta Almanyadan kalkarak batı Afrika'da İngiltere müstemlekelerinden Bathurst şehrine 18 saatte uçmuştur. Aradaki mesafe altı bin kilometredir. Şiddetli esen karşı rüzgârlara rağmen tayyare üstüne saatte 333 kilometre uçuş ve ihtiyat benzinlerinin ancak yarısını harcamıştır.

İngiltereden İspanyaya sert nota verildi

İngiltere hükümetinin vermiş olduğu sert notalara rağmen Madrid hükümeti İngiliz gemilerini muayene etmiş olması Londrada derin galeyan uyandırmıştır.

Asker partilerine mensup bir tayyare attığı bombalarla Malaga'da balon depolarında 1 milyon gallon benzin imha etmiştir. Son müharebelerde Fransız işareti taşıyan tayyarelerin de asker partisine mensup tayyarelerle birlikte bombardıman ettiklerinden general Frankon hariciye bakanlığı nezdinde protesto etmiştir.

Taragona Kardinali kırmızı milisler tarafından öldürülmüştür.

Avrupaya çöken kâbus !

Fransa sayesinde geçecekmiş !

" L'intransigeant " gazetesi yukarıdaki serlevha altında yazdığı bir makalede şöyle diyor:

İngiltere, Fransanın bitaraflik teklifini kabul etti, Şimdi İtalya ile Almanyanın kabul etmesini bekliyoruz. Bunun için, İngiltere hükümeti Bay Mussoliniye bir teşebbüs bulunmağa hazırlanıyor. İngiltereyi kendine çekmeği düşünen B. Hitler'in de Londra hükümetine bu meselede müşkülât çıkarmasını zannetmeyiz.

Bu suretle Avrupanın üzerindeki kâbus, Fransa sayesinde geçmeğe başlayır.

Yurddaş :

Türk ulusu el attığı her işi başarı ile bitirmiştir. Hava Tehlikesini yok etmek için giriştiğimiz savaş ta zaferle bitecektir.

Türk Hava Kurumu

Fabrika unu eksiltmesi

ASKERİ SATINALMA KOMİSYONUNDAN:

1 - Erzincan kıtaat ve müessesat senelik ihtiyacı olan (450,000) Dört yüz ellibin kilo fabrika unu 15 - 9 - 936 Salı günü saat (16) da ihale edilmek üzere kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2 - Muhammen bedeli (67500) Altmış yedibin beşyüz liradır.

3 - Yüzde yedi buçuk ilk teminatı (5062) beşbin altmış iki lira (50) elli kuruştur.

4 - Şartnamenin dördüncü maddesi mucibince istekliler teklif mektuplarını (2490) sayılı artırma ve eksiltme kanununun (32, 33, 34) ci maddeleri ahkâmına tevfi kan tanzim ederek ihale saatinden bir saat evveline kadar Erzincanda Tümen SA. AL. Ko. BŞK. na makbuz mukabilinde vermiş bulunacaklar.

46

Hediye

Bu gece Yıldızda

Tam saat 8 de

2

Filim birden

Senelerden beri Trabzon halkını eğlendiren Yıldız Sineması bu gece 17 inci senei devriyesini kutluluyor.

Yıldızın bu büyük gecesi şerefine bu gece Sinemamız tam saat 8 den itibaren başlayarak 2 muazzam film birden takdim edilecek aynı zamanda bu gece müstesna olarak 46 adet kıymetli hediye sevimli müşterilerimize takdim edilecektir.

BİRİNCİ FİLM: Bu mevsim zarfında İstanbul Saray Sinemasının programını tam 23 gün işgal eden, dünyanın en büyük hasılatını, temin eden ve herkesi hayrete düşürecek olan 5 yaşındaki mini mini yıldız SHIRLEY TEMPLE tarafından vâlide getirilen

Her şey senin için

Fransızca sözlü neşe zevk ve eğlence saçan büyük komedi operetize.

Beraber oynayanlar; Bir çok filimlerde alkışladığımız Karry Koper İkinci Film: Tekmil halkımıza arzu ve ısrarı üzerine ve baştan nihayetine kadar renkli meraktan tekmi dünyayı titreten

MUMYALAR MÜZESİ

Tüylür ürpertici sahnelerle dolu muazzam bir heyecan filmi.

Dikkat:

Programımızın uzunluğu dolayısıyla sinemamız tam saat 8 de Mummylar filiminin iraesine başlayacaktır. Bu filmi kaçırmak istemeyen baylar tam saat sekizde sinemada bulunmaları rica olunur.

Altın çiçek itriyat fabrikasının senelerden beri imal edip her tarafda büyük rağbet kazanmış olan Joli fam

güzellik müstahzaratı Avrupanın en birinci ve namılı mamulâtı derecesinde olup yerli mallarda emsalleri yoktur.

Altın çiçek fabrikasının seyyar memuru bir iki gün şehrimizde bulunacağından, toptan sipariş vermek isteyenler lütfen ŞEMS otelinde kendisine müracaat etmekte geçikmemeleri rica olunur.

Altın çiçek traş bıçakları bu güne kadar tanınmış olan en iyi bıçaklardan üstündür.

Altın çiçek bıçağıyla traş olmak adeta bir zevktir, çünkü o yüz üstünde kuş tüyü gibi kayar, duyurmadan sakalı keser, yüz derisini katiyen incitmez ve kanatmaz.

Bir defa kullanan ondan ayrılmaz.

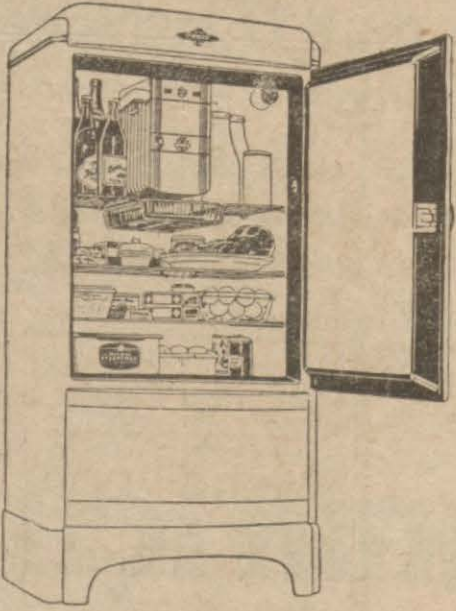
Yurddaş

Tayyareye yardım et.

Doktor Necmeddin Kulak, boğaz, burun mütehassısı Askerî hastanesi kulak, boğaz, burun mütehassısı Bay Necmeddin vazifeden dönmüştür. Semerciler başındaki 30 No.lu muayenehanesinde hastalarını kabule başlamıştır.

Sihhatinizi koruyunuz ve 1936 modeli yeni bir

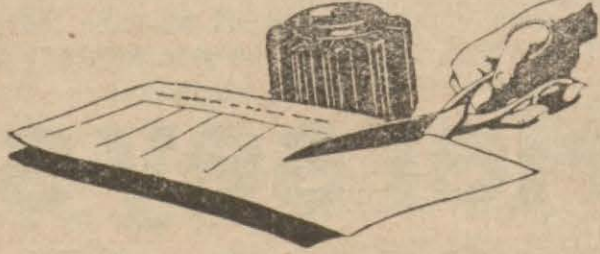
FRIGIDAIRE

alınız.
Yeni FRIGIDAIRE soğuk hava dolabı elektrik sarfiyatını yarıya yakın azaltan

EKOVA

kompresörü ile mücehhezdir.

FRIGIDAIRE soğuk hava dolabında muhafaza edeceğiniz gıdalar ve her nevi içkiler bozulmadan uzun müddet kalırlar.

EKOVA kompresörlü FRIGIDAIRE'e sahip olanlar elektrik faturası geldiği zaman ne kârlı bir iş yapmış olduklarını anlarlar.

FRIGIDAIRE'den daha üstün ve daha idareli soğuk hava dolabı yoktur. Halep orada ise arşın burada... Geliniz, görünüz ve kanaat getirdikten soara satın alınız.

Trabzon ve havalisi acentalığı H A R U N L A R

Ahşap geçit inşaatına ilâve eksiltmesi

VİLÂYET DAİMÎ encümeninden:

Trabzon Sürmene yolunun 35 - 000 inci kilometresinde küçük dere muvakkat ahşap geçidine ilâve olarak yapılacak iki gözün inşa bedeli 369 lira 20 kuruştur 2490 sayılı kanunun 46 ıncı maddesinin B fıkrasına tevfi kan 2-9-936 tarihine çatan çarşamba günü saat 15 de vilâyet makamında toplanacak encümende pazarlıkla ihalesi yapılacaktır. İsteklilerin yüzde yedi buçuk te'minatlarıyla muracaatları ve daha fazla tafsilat isteyenlerin encümen kalemine gelmeleri plan ve keşifini istemeleri.

18-21-24-27

GRIP

RUMATİZMA

NEURALJİ

BAŞ VE BİŞ AĞRILARI ARTRİTİZM

NEOKALMİNA

Şansınıza güveniniz!

Bakiğında Güven berber salonundan alacağınız Tayyare bileti size bu güveni verir!

Yurddaş

Tayyareye

yardım et.

HABİK

Rengi solmıyan, kalıbı bozulmıyan dünyanın en iyi şapkasıdır.

Trabzon ve Doğu vilâyetleri için satış yeri

Harunlar Müessesesidir.

Ayrıca çok ucuz kadın erkek ve çocuk şapkalarının çok zengin ve ucuz çeşitleri gelmiştir.

YENİYOL

BASİMEVİ

Yeni temiz ve çeşitli hurufat ile
Bütün matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda hazırlar ve gönderir.

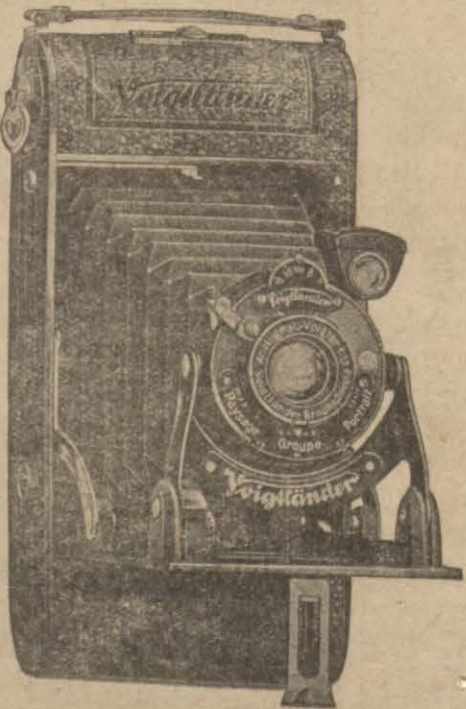
Dünyanın en mükemmel, en zarif ve en hassas saati muhakkakki

On beş sene teminatlı olan
HISLON Cep ve Kol saatlarıdır.

En son modalarını ancak mağazamızda bulacaksınız. Sayın halkımıza bir kolaylık olmak için TAKSİTLE de verilir.

ADRES : Trabzon Kunduracılar caddesi HAMI ve KEMAL NALBANTLAR mağazasıdır.

FOTOĞRAF MAKİNASIDIR

Asrımızda her Bayan ve Bayın en sadık ve en şık arkadaşı

Bugün Avrupada herkes her yerde mutlak beraberlerinde FOTO makinasını taşırlar. Evimizde : Kodak, Zeissikon, Föyklender ve sair tanınmış markalar daima her boyda ve her cinsten bulunduğu gibi fotoğrafa ait: Cam, Kart, Kâğıt, Teferruat, Hazırlanmış ve münferit eczalarla dürbün ve emsali hazırdir.

Toptan ve perakende en ufak taşra siparişleri süratla gönderilir.

Husûsî atelyamız ve amatörhanemiz müstesna bir sanatkârın nezaretinde olup her nevi foto işleri yapılır.

Taşra siparişleri derhal gönderilir. Fotoğrafa ait bilumum izahat parasız olarak verilir.

Menfaatınızı gözetmek isterseniz mutlaka evimize müracaat ediniz,

Kitabi Hamdi ve Mahdumları